ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr. 5782 **Dosar nr. 5/2/2019**

Şedinţa publică din data de 23 noiembrie 2021

Preşedinte:	Virginia Filipescu	- judecător
	Gheza Attila Farmathy	- judecător
	Marius Ionel Ionescu	- judecător
	Ana Maria Luciu	- magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei civile nr. 115 din data de 17 aprilie 2019 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal.

La apelul nominal, făcut în şedinţă publică, răspund recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, reprezentat de consilier juridic .... şi intimatul-pârât Banciu Viorel reprezentat de avocat, conform împuternicirii avocaţiale aflate la fila 46 din dosarul cauzei.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul-asistent învederând că recursul se află la primul termen de judecată, fiind declarat cu respectarea termenului prevăzut de lege şi scutit de la plata taxei judiciare de timbru.

Deopotrivă, învederează că, în prezenta cauză, intimatul-pârât a depus întâmpinare.

Înalta Curte, luând act că nu se formulează alte cereri, în conformitate cu dispoziţiile art. 392 Cod procedură civilă, declară deschise dezbaterile.

Reprezentantul convenţional al recurentului-reclamant, având cuvântul, solicită admiterea cererii de recurs, astfel cum aceasta a fost formulată şi, raportat la motivul de nelegalitate prevăzut de dispoziţiile art. 488 alin. (1) pct. 8 Cod procedură civilă, solicită casarea, în tot, a hotărârii recurate, iar, în rejudecare, admiterii acţiunii şi constatarea calităţii de colaborator al securităţii în ceea ce îl priveşte pe intimatul-pârât Banciu Viorel.

Menţionează, totodată, că nu solicită cheltuieli de judecată.

Reprezentantul convenţional al intimatului-pârât, în apărare, având cuvântul, solicită respingerea recursului declarat de Consiliul Naţional pentru Studierea Securităţii şi menţinerea hotărârii instanţei de fond, ca fiind temeinică şi legală.

În primul rând, arată că, prezenta speţă, vizează două note informative, care nu îndeplinesc cele două condiţii prevăzute de art. 2 alin. b) din OUG nr. 24/2008, respectiv nu sunt denunţate activităţile sau atitudinile potrivnice regimului comunist, iar informaţiile nu au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Mai precizează că, în faţa instanţei de fond, a fost solicitată emiterea unei adrese către recurentul-reclamant în vederea comunicării datelor din arhivele securităţii pirvitoare la urmări. Ori, în urma verificărilor efectuate, reprezentantul

recurentului-reclamant le-a comunicat faptul că nu au fost găsite informaţii în acest sens.

Prin urmare, arată că acestea au fost doar simple declaraţii impersonale, care să simuleze colaborarea cu securitatea.

Pentru motivele arătate, pe larg, prin întâmpinare, reprezentantul convenţional al intimatului-pârât solicită menţinerea sentinţei pronunţate, ca fiind temeinică şi legală, precizând, totodată, că îşi rezervă dreptul de a solicita cheltuieli de judecată pe cale separată.

Înalta Curte, luând act de susţinerile părţilor, rămâne în pronunţare asupra cererii de recurs promovate.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Cererea de chemare în judecată

Prin cererea înregistrată la data de 3.01.2019 pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios administrativ şi fiscal, sub nr. unic de dosar 5/2/2019, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, în contradictoriu cu pârâtul Banciu Viorel, a formulat acţiune în constatare, urmând ca, prin hotărârea pe care o va pronunţa instanţa de judecată, pe baza documentelor existente la dosar, la această dată, să se aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul Banciu Viorel, născut la data de 13.03.1964, în comuna Fitioneşti, judeţul Vrancea, fiul lui Gheorghe şi Aglaia, domiciliat în comuna .... judeţul Vrancea.

2. Sentinţa instanţei de fond

Prin sentinţa civilă nr. 115 din data de 17 aprilie 2019, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal a respins cererea formulată de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, în contradictoriu cu pârâtul Banciu Viorel, ca fiind neîntemeiată şi a obligat reclamanta la plata către pârât a sumei de 1500 lei cheltuieli de judecată, onorariu avocat.

3. Recursul exercitat în cauză

Împotriva sentinţei civile nr. 115 din data de 17 aprilie 2019 pronunţată de Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a declarat recurs, în temeiul dispoziţiilor art. 488 alin. (1) pct. 8 Cod procedură civilă, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii recurate, şi, în rejudecare, admiterea acţiunii şi constatarea calităţii de colaborator a pârâtului Banciu Viorel.

În ceea ce priveşte motivul de nelegalitate invocat, recurenta a susţinut, în esenţă, următoarele:

Prima instanţă a respins acţiunea, încălcând şi aplicând greşit dispoziţiile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, apreciind că „din examinarea documentelor propuse cu titlu probatotiu în vederea constatării calităţii de colaborator al Securităţii în persoana pârâtului, acestea nu fac parte din categoria înscrisurilor prevăzute în art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.".

Totodată, arată recurentul, prima instanţă a mai reţinut că nota informativă furnizată de pârât la data de 26.05.1989 nu cuprinde în conţinutul acesteia informaţii

referitoare la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist şi nu a vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

De asemenea, prima instanţă a considerat că ar fi irelevantă, din perspectiva art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, nota informativă mai sus menţionată, având în vedere gradul ridicat de generalitate şi prezentarea unei situaţie de fapt de notorietate, constând în intenţia anumitor persoane de a părăsi teritoriul României şi de a nu mai reveni în ţară din cauza privaţiunilor şi a constrângerilor exercitate de către regimul communist.

Faţă de aceste considerente ale primei instanţe, recurentul apreciază că este evident că informarea Securităţii cu privire la situaţia din nota informativă este suficientă pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, astfel cum este definit de dispoziţiile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008." şi vizează încălcarea unor drepturi fundamentale, în sensul că intimatul putea şi trebuia să conştientizeze posibilele urmări ale informaţiei furnizate.

Postul de radio „Europa Liberă" a criticat constant abuzurile exercitate de dictatura comunistă, militând pentru reinstaurarea în România şi în celelalte state est-europene a unor regimuri democratice şi a statului de drept.

Se consideră că este irelevant tipul emisiunilor audiate câtă vreme audierea postului de radio „Europa Liberă" era interzisă de plano.

Se arată, de asemenea de către recurentul-reclamant că jurisprudenţa a considerat, în mod unitar, că denunţarea intenţiei de a emigra reprezenta denunţarea unei atitudini potrivnice regimului comunist, indiferent de modalitatea în care cel denunţat alegea să părăsească definitiv ţara.

4. Apărările formulate de intimată

Intimatul Banciu Viorel a formulat întâmpinare şi a solicitat respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea ca legală a soluţiei instanţei de fond.

5. Considerentele Înaltei Curţi asupra recursului

Analizând actele şi lucrările dosarului, precum şi sentinţa recurată, în raport de motivul de casare invocat şi normele legale incidente, Înalta Curte constată că recursul este fondat, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Starea de fapt dedusă judecăţii, aşa cum rezultă din actele dosarului, evidenţiază faptul că pârâtul Banciu Viorel, membru al Consiliului Local Fitioneşti, a fost recrutat de către Inspectoratul Judeţean Vrancea – Serviciul de Informaţii Interne în calitate de persoană de sprijin pentru cunoaşterea mediului navetiştilor pe raza comunei Fitioneşti, la data de 21.04.1989, sub numele conspirativ "Albu", acesta angajându-se să sprijine organele în activitatea ce o desfăşoară pentru prevenirea, descoperirea şi lichidarea infracţiunilor care ar putea aduce atingere securităţii statului, prin Angajamentul olograf dat în acest sens, aşa cum rezultă din Nota de Constatare nr. DI/I/21352/16.10.2018.

Conform raportului privind necesitatea şi scopul recrutării, pârâtul intimat a fost racolat pentru a da informaţii cu privire la fapte care ar putea aduce atingere securităţii statului.

Intimatul a divulgat Securităţii, prin Nota informativă scrisă în data de 26.05.1989, *„Sursa vă informează despre faptul că la data de 23.05.1989, aflându-mă la Fabrica de Tricotaje Panciu împreună cu numiţii I.T, R.S. şi alţii, unul din acest grup a afirmat că a ascultat la „Europa Liberă" despre faptul că echipa Steaua este una din cele mai slabe echipe ajunse în finală." (fila 42 dosar fond) Sursa vă*

informează faptul că pe data de 5.09.1989, în timp ce mă aflam în Fabrica de Tricotaje Pancu, unde lucrez, într-un grup de muncitori, la un moment dat, maistrul P.M, de la secția tricotat, a afirmata că a auzit la „Europa Liberă" că rușilor, și mai precis celor din Chișinău, li s-a aprobat scrierea și alfabetul latin. De față la discuție au mai fost și numiții DN, SI, PE." (fila 34 dosar fond).

Cu titlu prealabil, Înalta Curte relevă faptul că rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, precum și consecințele hotărârilor judecătorești pronunțate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008 sunt arătate chiar în preambulul O.U.G. nr. 24/2008, în care se arată că *„în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale".*

Rezultă așadar fără echivoc că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membri unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau, după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

În acest context, rolul instanței judecătorești învestite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau, după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovății, de a individualiza și de a aplica pedepse, nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva C.N.S.A.S. precum și a oricăror alte probe pertinente și concludente, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996, cât și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Cu alte cuvinte, prin reglementarea prevăzută de O.U.G. nr.24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, *prin colaborator al Securității se înțelege persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile*

potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului. (...) Colaborator al Securităţii este şi persoana care a înlesnit culegerea de informaţii de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a locuinţei sau a altui spaţiu pe care îl deţinea, precum şi cei care, având calitatea de rezidenţi ai Securităţii, coordonau activitatea informatorilor„

Aşadar, prima condiţie ce trebuie îndeplinită pentru a se constata că o persoană a avut calitatea de colaborator al Securităţii este aceea ca această persoană să fi furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii.

A doua condiţie vizează calitatea informaţiei furnizate în sensul că prin aceste informaţii se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, iar a treia condiţie se referă la efectele furnizării informaţiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Analiza se efectuează în fiecare caz în parte, iar neîndeplinirea cumulativă a celor trei condiţii prevăzute de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, împiedică reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, însă, în speţă, pentru considerentele redate mai jos, Înalta Curte constată îndeplinite în cauză aceste condiţii.

În privinţa primei condiţii, rezultă din actele dosarului faptul că pârâtul intimat a redactat nota informativă scrisă în data de 26.05.1989 şi nota informativă din data de 07.09.1989, precum şi alte note informative, fiind de semnalat faptul că legiuitorul nu distinge după cum există una sau mai multe relatări, verbale/scrise.

Prin nota dată, pârâtul intimat a dat informaţii prin care se denunţau activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Astfel, în speţa de faţă, pârâtul a divulgat Securităţii, prin Note informative scrise, informaţii referitoare la unele persoane care ascultau postul de radio „Europa Liberă", post de radio interzis, persoane care au intrat în atenţia ofiţerilor de Securitate, care au dispus exploatarea informaţiei prin trasarea de sarcini şi măsuri.

În continuare, se reţine că, din analiza definiţiei legale a colaboratorului, rezultă că pentru a fi întrunită cea de-a treia cerinţă a textului de lege citat, este necesar ca persoana vizată, prin activităţile desfăşurate, să fi suprimat sau a îngrădit drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului.

Legiuitorul a făcut referire la drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului, fără a statua ca acestea să fi fost garantate de legislaţia internă la momentul faptelor imputate.

Se poate aşadar considera că pârâtul intimat a dus atingere dreptului la liberă circulaţie şi dreptului la viaţă privată a persoanei vizate de informarea sa, cele două drepturi fiind garantate de art 12 şi art 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice din 16.12.1966, publicat în Buletinul Oficial al RSR din 20.11.1974 prin Decretul de ratificare nr 212/31.10.1974.

Potrivit art 49 pct. 2 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice, pentru fiecare stat care va ratifica sau adera la acesta, Pactul va intra în vigoare la 3 luni de la data depunerii instrumentului de ratificare la Secretariatul ONU. Aşadar pentru România Pactul a intrat în vigoare la 19.03.1975, documentul de ratificare fiind depus la data de 19.12.1974.

Prin urmare, chiar dacă prin Constituţia de la 1965, cu modificările aduse acesteia prin legile ulterioare, nu era prevăzută expres garantarea dreptului la liberă

circulaţie şi la viaţă privată, aceste garanţii erau oferite de Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice din 16.12.1966, act internaţional ratificat şi de Republica Socialistă România prin Decretul nr. 212/1974 şi în vigoare în RSR din 19.03.1975.

Pe de altă parte, trebuie menţionat că Declaraţia Universală a Drepturilor Omului a fost ratificată de România la 14 decembrie 1955, iar printre drepturile garantate de aceasta sunt drepturile civile – *dreptul la viaţă*, libertatea şi securitatea persoanei, *libera circulaţie*.

Or, îngrădirea drepturilor în discuţie prin activităţile întreprinse de pârât s-a realizat tocmai prin informarea întocmită de acesta, fiind binecunoscut faptul că în perioada comunistă intenţia unor persoane de a emigra, ca modalitate de exercitare a dreptului la liberă circulaţie, reprezenta, aşa cum a arătat practica judiciară în această materie, o atitudine potrivnică regimului comunist, indiferent de motivul care ar fi determinat o astfel de decizie.

În acest context, în mod nelegal instanţa de fond a reţinut neîndeplinirea cerinţei prevăzute de dispoziţiile art. 2 lit. b) din O.U.G. 24/2008, apreciind că activitatea intimatului nu se circumscrie ipotezei legale mai sus menţionate, respectiv „nu cuprinde în conţinutul acesteia informaţii referitoare la activităţi sau atitudini potrivnice regimului comunist şi nu a vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale.”.

Înalta Curte, reţine că pentru îndeplinirea condiţiei legale este suficientă aptitudinea denunţului de a produce consecinţe, iar nu existenţa unor consecinţe efective. Pe cale de consecinţă, expunerea persoanei denunţate unor posibile acte suplimentare de supraveghere din partea Securităţii reprezentă vizarea îngrădirii dreptului la viaţă privată.

Prin urmare, nesocotind interesele persoanei denunţate, intimatul a vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată în privinţa acesteia, atât timp cât a menţionat numele sub care erau cunoscute persoanele denunţate, locul unde îşi desfăşurau activitatea asigurându-se, astfel, că persoana denunţată urma, cel mai probabil, să facă obiectul unor investigaţii suplimentare ale Securităţii, ca rezultat al denunţului său.

Este exclus însă ca el să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza o astfel de informaţie, asupra celor denunţaţi, cel mai probabil, să se desfăşoare acţiuni de investigare din partea Securităţii.

Or, aceste acţiuni de investigare presupuneau cel puţin încălcarea dreptului la viaţă privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice şi de art. 12 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului), prin căutarea şi obţinerea de noi informaţii despre persoanele denunţate, fără acordul acestora.

Denunţarea unui grup de persoane uşor identificabile satisface condiţiile impuse prin definiţia legală a noţiunii de colaborator al Securităţii.

De altfel, pentru constatarea calităţii de colaborator al Securităţii este suficient un singur denunţ care, în accepţiunea legii, să creeze numai o stare de pericol pentru cel denunţat fără să fie necesar a se face dovadă că persoanele au suferit de pe urma respectivei note informative.

În acest context, Înalta Curte nu poate primi nici argumentul instanţei de fond potrivit cu care nota informativă din data de 26 mai 1989 furnizată de către pârât, are „un caracter general şi impersonal, pârâtul urmărind mai degrabă să simuleze că îşi

respectă angajamentul de a colabora cu organele Securităţii, iar nu să denunţe în concret activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist".

Este de notorietate faptul că emisiunile posturilor de radio erau bruiate de autorităţile comuniste datorită faptului că au reprezentat pentru români, dacă nu singurele, atunci principalele surse de informaţii.

Pentru considerentele expuse, în temeiul dispoziţiilor art. 496 alin. (2) Cod procedură civilă, Înalta Curte va admite recursul, va casa sentinţa atacată şi, rejudecând, va admite acţiunea şi va constata calitatea pârâtului Banciu Viorel, de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei civile nr. 115 din data de 17 aprilie 2019 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal.

Casează sentinţa recurată şi, în rejudecare, admite acţiunea şi constată calitatea de colaborator al securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Banciu Viorel.

Definitivă.

Pronunţată în şedinţă publică, astăzi, 23 noiembrie 2021.

Judecător,	**Judecător,**	**Judecător,**
V.Filipescu	G.A. Farmathy	M.I. Ionescu

Magistrat-asistent,
A.M. Luciu

04 09 2023
ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA S8- Cont adm Fiscal

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
în dosarul acestei instanţe Nr. 5/2/2019
se legalizează de noi,

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. .... în sumă de .... lei
GREFIER ŞEF,

